

# daltonboek

maurick college





Visie van het Maurick College

Het Maurick College heeft de ambitie de leerling zijn unieke talenten te laten ontplooiën en hem daarmee een goede uitgangspositie te geven voor een volwaardige plaats in de maatschappij.

# Inhoud

1	Dalton op het Maurick College	1
2	Schoolkenmerken	7
2.1	Het onderwijs	7
2.1.1	De DaltonOntwikkelCommissie	7
2.1.2	De relatie tussen leerling en docent	7
2.1.3	De inrichting van het gebouw	9
2.1.4	Het lesrooster	9
2.1.5	De inrichting van het onderwijs	9
2.1.6	Internationalisering	17
2.2	De leerling	18
2.3	Het personeel	18
2.4	Ondersteuning van de leerling	19
3	Professionalisering	21
4	Doelen voor de leerling en de docent	23
4.1	Bereikte doelen	23
4.2	Doelen	24
4.3	De kwaliteitsontwikkeling van en door de docent	26
5	Bijlagen	27







# 1

## Dalton op het Maurick College

De school streeft ernaar een prettige, veilige en uitdagende leeromgeving te creëren waarin de leerling deze talenten kan ontwikkelen. Naast intellectuele groei zijn creatieve, sociale en persoonlijke groei minstens zo belangrijk. Wanneer onze leerlingen hun weg in de maatschappij gaan, vinden moet deze brede vorming zorgen voor een goede uitgangspositie.

Het daltononderwijs op onze school is gebaseerd op drie kernwaarden:



### 1 Kiezen in verantwoordelijkheid

1

Op het Maurick College maakt de leerling keuzes in zijn aanpak en planning en is daarmee eigenaar van zijn eigen leerproces. De vakdocent moedigt de leerling aan te kiezen uit verschillende leeractiviteiten, de mentor begeleidt de leerling bij het plannen voor de daltonuren en de leerling neemt in het daltonuur de verantwoordelijkheid zelfstandig of in samenwerking met één of meerdere leerlingen met een vak aan de slag te gaan, eventueel in stilte op het stilteplein.

Het derde en vijfde uur zijn op het Maurick College daltonuren waarin de leerling vooraf zelf kiest voor welk vak hij gaat werken. De keuzes in zijn planning zijn afhankelijk van zijn vragen, aan welke vakdocent hij die wil stellen, aan welk vak hij zelfstandig verder wil werken en waar hij dat wil doen. Deze individuele planning wordt per week vormgegeven in zijn Daltonplanner. (zie *bijlage 1*)

Bij verantwoordelijkheid hoort het reflecteren op het leerproces. De mentor stimuleert dit in gesprekken en met behulp van door de school ontwikkelde formulieren. De vakdocent laat de leerling reflecteren op zijn leerproces en de daarmee behaalde resultaten. De daltonuren zijn voor de docent bij uitstek geschikt om één op één met een leerling concreet te krijgen wat goed en fout is gegaan en hoe het leerproces verbeterd kan worden. Samen zijn ze verantwoordelijk voor een goede leeropbrengst.





## 2 Zelfstandigheid

De leerling krijgt leerstof en verwerkingsopdrachten waar hij zelf verantwoordelijk voor is en die hij zelfstandig plant en uitvoert. In de les begeleidt de docent de leerling in zijn aanpak. Dit vormt de basis voor een effectieve verwerking in een daltonuur. Indien gewenst kan hij, in de daltonuren, zelfstandig hulp zoeken.

Dalton op het Maurick College is een manier om doelmatiger te werken. De vakken die minder problemen opleveren, zullen minder daltontijd van de leerling vereisen. Hierdoor komt tijd vrij voor ondersteuning bij de lastige vakken en verdieping bij vakken waar persoonlijke interesses liggen. De begeleiding is dan niet klassikaal, maar wordt individueel of in kleine groepen gegeven. Daarbij ligt in eerste instantie de verantwoordelijkheid bij de leerling. Hij is eigenaar van zijn eigen werk.

Mocht blijken dat een leerling (nog) niet in staat is om effectief de leerstof te verwerken, dan is het de taak van de vakdocent en mentor om dit te signaleren en extra ondersteuning aan te bieden.







### 3 Samenwerken

Op het Maurick College wordt de leerling uitgedaagd om samen te werken, zowel binnen de instructie- en daltonuren als buiten de lessen. De leerlingen helpen elkaar bij het uitvoeren van opdrachten of het voorbereiden van toetsen.

In deze samenwerking worden zwakkere leerlingen geholpen en aangemoedigd. Sterkere leerlingen leren stof op een hoger niveau te beheersen door dit aan de ander uit te leggen. Zo dient de samenwerking tussen de leerlingen niet alleen een cognitief, maar ook een sociaal doel.

Doordat in daltonuren alle niveaus, profielen en leerlagen door elkaar zitten, kan deze wisselwerking door de docent eenvoudig worden gestimuleerd. De pleinen tussen de lokalen, en daarbij het zorg en welzijn- en het scienceplein in het bijzonder, zijn zo ingericht dat de leerlingen hier gemakkelijk kunnen samenwerken.





# 2

## Schoolkenmerken

### 2.1 Het onderwijs

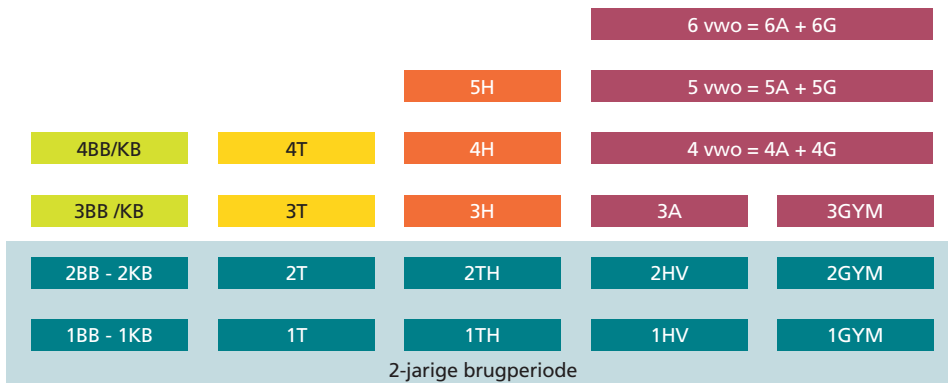
#### 2.1.1 De DaltonOntwikkelCommissie

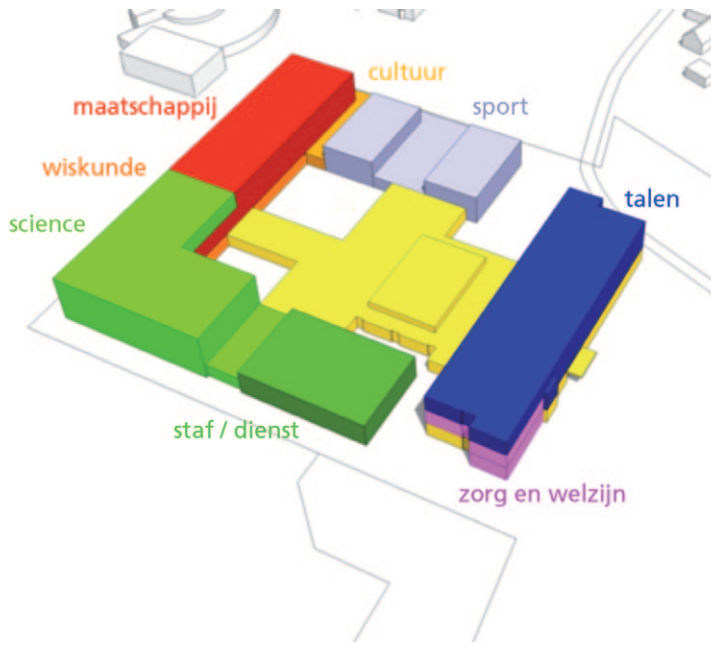
Sinds het schooljaar 2017/2018 vormt een groep collega's vanuit verschillende vakgebieden en met verschillende functies de daltonontwikkelcommissie (DOC). De doelstelling van de groep is het concretiseren van onze daltonvisie. De DOC zet lijnen uit voor de ontwikkeling van de daltonwerkwijze. Zij organiseert minimaal twee studiedagen per jaar die in het teken staan van de daltonontwikkeling. Daarnaast werkt de DOC aan praktische oplossingen voor ontstane knelpunten. De DOC fungeert op deze manier als één van de aanjagers van de onderwijsontwikkeling op het Maurick College en als schakel tussen visie en dagelijkse praktijk.

#### 2.1.2 De relatie tussen leerling en docent

Een van de belangrijke kenmerken van onze school is de prettige omgang tussen de docent en leerling. De werkwijze van het daltononderwijs en de individuele aandacht die de leerling in de daltonuren krijgt, zorgen voor wederzijds vertrouwen en vertrouwdheid. Daarbij is het motto: "Ken je leerling".

De leerling heeft vaak een voorkeur voor de werkwijze van een bepaalde docent. Omdat hij in de daltonuren zelf bepaalt naar welke docent hij gaat, kan hij de docent opzoeken met wie het inhoudelijk of persoonlijk klikt. De docent op zijn beurt ziet in zijn daltonuren de leerling uit alle leerlagen en is op die manier vertrouwd met een grote groep leerlingen binnen de school. De leerling en zijn ouders zien deze prettige en veilige sfeer als een uniek kenmerk van het Maurick College.





### 2.1.3 De inrichting van het gebouw

Het gebouw sluit aan op de onderwijsvisie van het Maurick College. De indeling van het gebouw is gebaseerd op de verschillende leergebieden: science, wiskunde, talen, mens en maatschappij, zorg en welzijn, cultuur en sport. De indeling heeft betrekking op de onderlinge samenhang tussen de vakken.

De glazen tussenwanden zorgen voor toegankelijkheid en transparantie waardoor de leerling en de docent makkelijk bij elkaar naar binnen lopen. De verschillende soorten ruimtes hebben ieder hun eigen functie. Reguliere lessen worden, afhankelijk van de werkvorm, gegeven in de lokalen of op de pleinen.

Bij specifieke vaklokalen kan de leerling, ook in de daltonuren en buiten de lestijden, gebruik maken van het aanwezige materiaal.

De pleinen zijn centrale open ruimtes die ondersteuning bieden aan de aangrenzende lokalen van de verschillende leergebieden. Op deze pleinen heeft de leerling de mogelijkheid na school in een prettige sfeer aan zijn opdrachten te werken: alleen in stilte of juist samen met anderen.

### 2.1.4 Het lesrooster

Het lesrooster hangt op het Maurick College samen met de onderwijsvisie. De school houdt rekening met de concentratiespanningsboog van de leerling door de lestijd van 45 minuten en een lesdag van maximaal acht uur. De twee daltonuren per dag zorgen voor afwisseling. Na de laatste les heeft de leerling altijd de mogelijkheid om op school verder te werken.

### 2.1.5 De inrichting van het onderwijs

De onderstaande beschrijving illustreert hoe dalton verweven is met de inrichting van ons onderwijs.

#### Kennismaking

Na de aanmelding wordt de nieuwe leerling uitgenodigd om deel te nemen aan de kennismakingsmiddag. Daarbij ontmoet hij de nieuwe klas, de mentor en de tutoeren die hem helpen bij de start op onze school. Voor veel kinderen is dit de eerste concrete kennismaking met het daltononderwijs voor de zomervakantie begint.

#### Vertrouwd raken met Dalton

Vanaf de eerste les wordt de leerling begeleid bij het zoeken van zijn weg in de nieuwe school. De daltonwerkwijze en het plannen van de daltonuren wordt in de studielessen door de mentor geïntroduceerd. Brugklasmentoren en leden van de DOC hebben voor deze studielessen zelf een methode geschreven. In eerste instantie worden de (gesloten) daltonuren van de eerstejaars nog volgens het rooster bepaald. Na een aantal weken mag de brugklasleerling zijn daltonuren zelf gaan inplannen in de daltonplanner.



4 na

§ 1.4 op de 10-12 af

5

26 ne of

De

ne: spelling Daltonconferentie

6 fa

tuistertroets

7

mu

8

ne

boek meenemen

16.00

16.30

ne: boek lezen

17.00

ak: topo le

17.30

eten

18.00

18.30

Repeti

19.00

gs

Hier planje waar je na  
gaat  
en wat je daar gaat doen  
Geef 2 keuzes op.

ak

te  
(na)

te

wi

ne

16.00

16.30

17.00

Achter de blauw  
komen de dead  
bijvoorbeeld p  
huiswerk dat a



### De onderbouw

Het Maurick College heeft een tweejarige brugperiode. De leerling wordt op basis van behaalde cijfers en houding aan het eind van de tweede klas gedetermineerd naar het volgend leerjaar. Het streven is om de leerling vanaf klas 3 het juiste niveau aan te bieden. Aan het eind van klas 3 wordt de profielkeuze bepaald. Elke vakdocent geeft in Magister aan in welke mate de leerling de (dalton)studievaardigheden beheerst voor zijn vak met behulp van de Maurick Vaardigheden Lijst (MVL).

### De bovenbouw

De leerling blijft ook in de bovenbouw de daltonuren zelfstandig inplannen. Gedurende de opeenvolgende leerjaren verschuift het initiatief van verantwoordelijkheid nemen steeds meer van de vakdocent naar de leerling. De leerling wordt steeds meer eigenaar van zijn eigen leerproces en daarbij hoort meer zelfstandigheid en samenwerking.

### De daltonplanner

De door het Maurick College zelf ontwikkelde daltonplanner is een belangrijk instrument en heeft een aantal functies:

#### *Plannen*

In de daltonplanner noteert de leerling:

- de deadlines van schoolwerk en toetsen
- de planning voor de daltonuren en wat hij daar gaat doen
- de invulling van de beschikbare vrije tijd
- het toetsrooster

De docent geeft aan of de leerling bij hem in dalton is geweest door zijn persoonlijke daltonstempel bij het betreffende uur in de daltonplanner te plaatsen. De mentor kan op die manier controleren waar, op welk moment en bij wie de leerling is geweest.

#### *Bijsturen*

Bij tegenvallende resultaten kan een vakdocent en/of mentor de leerling uitnodigen of verplichten voor zijn vak naar het daltonuur te komen. In de daltonplanner staat dit dan vermeld. De docent en de leerling kunnen hiervoor een daltoncontract (*zie bijlage 3*) afsluiten.

#### *Evaluatie en reflectie*

De behaalde resultaten worden door de leerling na elke periode per vak geëvalueerd en besproken met de vakdocent, mentor en ouders. Dit kan met behulp van de daltonplanner of met het formulier Reflectie en zelfadvies. (*zie bijlage 4*)





Bibliotheek  
maurik rolland



Naar aanleiding van deze resultaten plant de leerling zijn activiteiten voor de daltonuren in. Dat wil zeggen, hij vraagt ondersteuning en repareert waar nodig. Op deze manier worden de instructielessen en de daltonuren efficiënter op elkaar afgestemd en heeft de leerling de mogelijkheid om aan bepaalde vakken extra aandacht te besteden. Hierbij kunnen zowel de leerling als de docent gebruik maken van het zogenaamde daltoncontract.

#### *Communiceren*

De daltonplanner vormt een communicatiemiddel tussen de leerling, ouders en school. Ouders wordt geadviseerd om regelmatig in de daltonplanner van hun kind te kijken. Dit kan een aanknopingspunt zijn voor ouders om over het schoolwerk in gesprek te gaan.

#### De studiekalender

De studiekalender staat in de Elektronische Leeromgeving (ELO) en is het spoorboekje voor de leerling. Hier staan de lesstof, de toetsmomenten en eventuele tips per vak vermeld. Daarnaast wordt de studiekalender gebruikt voor het beschikbaar stellen van digitaal oefenmateriaal. Op basis van de studiekalender maakt de leerling een planning. De verantwoordelijkheid voor zijn schoolwerk en het tijdig afwerken daarvan ligt bij de leerling. De vakdocent en de mentor begeleiden de leerling en signaleren eventuele problemen.

#### Maurick Vaardigheden Lijst (MVL)

Iedere vakdocent uit klas 1, 2, 3 en 4 vult voor elke leerling de Maurick Vaardigheden Lijst (MVL) in en geeft een beoordeling op basis van kennis, inzicht, werkhouding, daltonvaardigheden, leesvaardigheid en rekenvaardigheid. Deze beoordeling is ook zichtbaar voor de mentor. Hierdoor ontstaat een uitgebreider beeld van het functioneren van de leerling en dat kan aanleiding zijn voor een gesprek tussen leerling, ouders en docent/mentor.

#### Toetsen en afsluitende opdrachten

Het PTO (Programma voor Toetsing Onderbouw) voor de onderbouw en het PTA (Programma Toetsing en Afsluiting) voor de bovenbouw vormen het uitgangspunt voor de studiekalender. Naast de reguliere toetsen heeft het Maurick College ook vier lesvrije toetsweken waarmee een periode wordt afgesloten.



## Dalton Plus

Tijdens de daltonuren is er ook ruimte voor het volgen van extra vakken of speciale activiteiten zoals:

### **Maurick Talent Academy (MTA)**

Hieronder vallen de twee hoofdafdelingen Sports en Performing Arts:

#### 1. Sports

De sportdocenten van het Maurick College houden zich bezig met het verbeteren van het leerklimaat voor sporters. Naast de talentontwikkelingsprogramma's waar leerlingen voor kunnen kiezen of vanwege hun topsportstatus voor in aanmerking komen, zijn er sportprogramma's gericht op alle leerlingen uit de diverse jaarlagen. Deze programma's vallen onder de Maurick Talent Academy.

#### 2. Performing Arts

Het Maurick College ziet het als een belangrijke taak om alle talenten van leerlingen te ontwikkelen. Het examenprogramma lijkt de nadruk te leggen op de kernvakken, maar een ontwikkeling van de totale leerling is van groot belang. Er is een afdeling dans en een afdeling binnen de MTA om zo de leerlingen te begeleiden bij de ontwikkeling van hun talenten.

### **Maurick Dance Company**

In principe kan iedere leerling op school deelnemen aan de dalton danslessen.

Als een leerling er zoveel plezier in heeft en beschikt over het nodige talent, dan kan hij – na auditie gedaan te hebben – deel uit gaan maken van één van de talentgroepen.

### **Overige dalton+ activiteiten zijn:**

- debatteren: MEP, de leerlingen nemen deel aan het Model European Parliament, (sectie Nederlands en geschiedenis)
- geluidstechniek: cursus (sectie muziek)
- blazers-groep (sectie muziek)
- musicalorkest (sectie muziek)
- in een band spelen (sectie muziek)
- vreemde talen: Chinees, DELE Spaans, DELF Frans, Goethe Duits,
- de digitale schoolkrant van het Maurick College, de Dalton Daily.
- internet-programmeren en robotica (sectie science)
- wetenschapsdocumentaires beschouwen (sectie science)
- tuinieren (sectie biologie)







### 2.1.6 Internationalisering

Het aanbod van buitenlandse reizen, internationale projecten en internationale uitwisselingen biedt de leerling uitgebreide mogelijkheden voor internationale ontplooiing. Het Maurick College is een toonaangevende school als het gaat om internationalisering. Vanaf de brugklas komen de leerlingen in aanraking met een brede Europese en mondiale visie op actuele thema's. Via het vak Global Learning kunnen alle leerlingen schoolbreed – van vmbo tot en met gymnasium – een groot aantal onderwerpen in groepjes of individueel bestuderen en met elkaar bespreken. De school streeft ernaar dat leerlingen hun driejarige opleiding in het vak Global Learning afronden met een Global Citizen School-diploma (door EP-Nuffic erkend diploma).

Na de derde klas wordt internationalisering echt een persoonlijke keuze. De leerling kan in VWO4 kiezen voor een cursus sport-science of een cursus citizenship. Bij sport-science gaat de leerling onderzoek doen in het sportieve bereik, waarbij tal van sciencevakken (wiskunde, biologie, scheikunde en natuurkunde) worden gecombineerd. Deze cursus kan worden afgerond met een internationaal profielwerkstuk. Kiest een leerling voor het citizenship-programma dan worden mens- en maatschappijvraagstukken bestudeerd waarbij (Europees) burgerschap centraal staat. Hierbij kan de leerling op een aantal plaatsen in Europa medestudenten uit andere landen ontmoeten in projecten, zoals een uitwisselingsreis met partnerscholen in Barcelona.

Naast de traditionele stedenreizen (o.a. Rome, Berlijn, Londen) ontwikkelt en neemt het Maurick College deel aan een Europees en intercontinentaal verband dat zich ook wat betreft de pedagogisch/didactische aspecten wil ontwikkelen. De school maakt hiervoor deel uit van een in de afgelopen jaren opgebouwd wereldwijd verspreid internationaal netwerk.

Andere voorbeelden zijn:

- European Citizenship
- Science Biking Experience op Mallorca / Tenerife
- Water is Life conferenties
- profielwerkstukken New York, Singapore, Canada, Stromboli & Etna
- Europees Jongerenparlement (MEP)

## 2.2 De leerling

Kinderen willen van nature nieuwe dingen leren en ergens beter in worden. Het is aan de docent om dit proces goed te begeleiden. Motivatie is hierbij een sleutelwoord. Als de leerling van de docent steeds meer verantwoordelijkheid voor zijn eigen leerproces krijgt, kan hij zich binnen het vak ontplooien.

De leerling moet zijn daltonuren effectief leren benutten en het initiatief nemen om extra hulp te vragen. Een actieve leerling die zich doelen stelt, weet waarvoor hij werkt en is gemotiveerd om die doelen te bereiken. Door het invullen van het formulier Reflectie en zelfadvies kijkt de leerling terug op zijn resultaten en daltonvaardigheden. Deze formulieren worden ook gebruikt bij de oudergesprekken.

Om de leerlingen actief bij de school te betrekken spreken ze regelmatig met de schoolleiding vanuit het leerlingbestuur en de resonantiegroepen in de bovenbouw en als leden van de MR.

## 2.3 Het personeel

Het Maurick College verwacht van zijn docenten dat ze inspireren, motiveren en zichzelf doelen blijven stellen. Lesgeven moet een proces van constante ontwikkeling zijn. Het streven is dat elke docent de daltondocent- opleiding volgt.

De docent begeleidt de leerling in het leren samenwerken, het ontwikkelen van zelfstandigheid en het ontplooien van initiatief. Daarnaast vormt actief reflecteren op het eigen werk een belangrijk onderdeel van zijn vakmanschap.

Er wordt met elke docent een functioneringsgesprek gevoerd waarbij onder meer de afgenomen leerling-enquête (*zie bijlage 5*), de daltondocentwijzer (*zie bijlage 2*) en één of meerdere lesobservaties (*zie bijlage 6*) worden meegenomen.

Het onderwijs ondersteunend personeel draagt bij aan een goede voortgang van het primair proces op school. Het uitgangspunt voor het werk en handelen van het OOP is vertrouwen, op basis van de uitgangspunten van dalton.

### Coaching van de docent

Het is voor een docent vanzelfsprekend om stil te staan bij zijn loopbaan en ontwikkeling. Als professional binnen het Maurick College wordt de docent uitgedaagd inhoud te geven aan de rol van docent en begeleider van zijn leerlingen. Hij kan tegen vragen aanlopen als hoe om te gaan met werkdruk, hoe de lessen interessant en uitdagend te houden en hoe de regie te krijgen over zijn eigen ontwikkeling. Het begeleiden van de docent heeft daarom een structurele plaats binnen de organisatie.

De coaches binnen het Maurick College begeleiden de (nieuwe) docent. Coaching is maatwerk; het Maurick College maakt gebruik van verschillende begeleidingsinstrumenten. Uitgangspunt is altijd het leren bevorderen, het vrijmaken van iemands kwaliteiten, zodat hij zo goed mogelijk en met plezier functioneert. De ervaring leert dat door het volgen van een begeleidingstraject de medewerker meer eigenaar wordt van zijn ontwikkeling, zich bewuster wordt van zijn kwaliteiten en valkuilen en daardoor steviger in zijn docentschap staat.

## 2.4 Ondersteuning van de leerling

Naast de instructielessen zijn voor de leerling met name de daltonuren geschikt voor het krijgen van extra vakspecifieke ondersteuning. Dat hoeft niet van zijn eigen docent te zijn. Zo kan de leerling gebruik maken van de expertise van meerdere docenten. Met een daltoncontract hebben de leerling én de docent de mogelijkheid bindende afspraken te maken.

Het begeleiden van de leerling is het hart van de school. Een leerling krijgt op het Maurick College zoveel mogelijk persoonlijke begeleiding. Dit kan zijn op het gebied van studie, welbevinden en onderwijskundige keuzes, zoals het kiezen van profiel of vervolgstudie.

In de daltonuren zijn er in de onderbouw kleine begeleidingsgroepen van Nederlands, Engels, Frans en wiskunde. De leerling kan in een daltonuur ook een faalangstreductie-training of een sociale vaardigheidstraining volgen.

Het 'RT-daltonuur' wordt verzorgd door een docent van de werkgroep remedial teaching en is uitsluitend beschikbaar voor de leerling met een leerstoornis.

In leerjaar 2 t/m 6 vinden kortdurende interventies tijdens de daltonuren plaats op het gebied van begrijpend lezen, studerend lezen en spelling. In klas 4 tot en met 6 is er een examenvreesreductietraining mogelijk. De examenleerlingen wordt een cursus mindfulness aangeboden. Deelname is vrijwillig.

Vertrouwenspersonen geven één-op-één begeleiding in een daltonuur en er zijn persoonlijke begeleiders voor een leerling met extra ondersteuningsbehoefte.

Binnen de school bestaan er spreekuren voor schoolmaatschappelijk werk, de jeugdarts en de leerplicht. De begeleiding van de meer- en hoogbegaafde leerling richt zich op sociaal-emotionele problemen zoals onderpresteren en vindt plaats met ondersteuning van een externe begeleider, vakdocenten en de mentoren. *Zie bijlage 7 voor de zorgstructuur van de school.*





# 3

## Professionalisering

Op het Maurick College wordt elke docent gestimuleerd zich te ontwikkelen in het kader van professionalisering. De school biedt, naast minimaal tweemaal per jaar een interne dalton-studiemiddag, de mogelijkheid aan om de opleiding tot daltondocent te volgen. Dit gebeurt in samenwerking met collega's van andere daltonscholen.

“De Zuidwester” is een samenwerkingsverband tussen vijf daltonscholen in Noord-Brabant en Zuid-Holland. Binnen de Zuidwester wordt gewerkt aan het uitwisselen van kennis op het gebied van dalton. De medewerkers worden zo in de gelegenheid gesteld hun kennis te delen met collega's van andere daltonscholen. De zogenaamde ‘daltonparels’ worden binnen de Zuidwester uitgewisseld.

De docentdaltonwijzer is een document die de docent op het Maurick College jaarlijks invult. Hierin staat beschreven hoe een docent op onze school zijn instructielessen en daltonuren doelmatig organiseert en aanstuurt. Daarnaast wordt ook duidelijk verwoord hoe de docent inhoud geeft aan zijn onderwijs.

Het doel van de daltonwijzer is de docent zélf te laten reflecteren op zijn vakmanschap als docent op een daltonschool. Hierdoor wordt professionalisering als een continu proces in gang gezet. Door de daltonwijzer reflecteert de docent op zijn functioneren en ontstaat er meer inzicht in eigen gedrag en het gedrag van de leerling. Daarnaast wordt de docent daltonwijzer in het functioneringsgesprek ter sprake gebracht als reflectiemiddel.



# 4

## Doelen voor de leerling en de docent

### 4.1 Bereikte doelen

Tijdens de bijeenkomsten van de DaltonOntwikkelCommissie (DOC) wordt gezocht naar verbeteringen van ons daltononderwijs op zowel de korte als de lange termijn. De daltonreserveerlijst, het daltoncontract en de daltonplanner zijn hiervan concrete voorbeelden. Deze schijnbaar kleine ingrepen bieden de collega's en de leerling zeer bruikbare werkvormen.

Tijdens de daltonstudiemiddagen van de afgelopen jaren is aandacht besteed aan verschillende onderdelen van de daltonpijlers:

- differentiatie
- samenwerking in de vorm van activerende didactiek
- reflectie.

Collega's toonden voorbeelden van "good practices" aan elkaar. In divers samengestelde groepen werden door collega's voorbeelden en knelpunten besproken die in de dagelijkse praktijk voorkomen. De reacties werden tijdens de studiedagen plenair geëvalueerd.

Op het gebied van reflectie heeft de DOC tijdens een studiedag ook onze oud-leerlingen (derdejaars MBO – HBO - WO) uitgenodigd om feedback te geven op hun middelbare schoolcarrière. Dit was zowel bevestigend als verhelderend. Door middel van verschillende tips werden ingeslopen patronen benoemd en adviezen gegeven hoe deze te voorkomen. De oud-leerlingen gaven ook aan dat ze goed zijn voorbereid op het vervolgonderwijs. Het daltononderwijs heeft met zijn kernwaarden volgens hen een belangrijke bijdrage geleverd, waarmee het Maurick College een goede brug heeft geslagen richting het vervolgonderwijs.

Door het instellen van de DOC en het organiseren van de dalton-studiemiddagen is er meer continuïteit in de daltonontwikkeling gekomen. Vanuit de Zuidwester heeft de school het initiatief overgenomen om, in samenwerking met andere scholen, de daltondocent-opleiding te verzorgen. Er is bereikt dat de leerling bewuster reserveert en dus beter plant. In de onderbouw tot en met klas 3 zijn contacten tussen ouders en de docent geïntensiveerd. Dit komt onder andere door het invullen van het formulier Reflectie en zelfadvies. Ouders nemen hierdoor ook meer zelf initiatief in het opnemen van contact met school over de voortgang van hun kind.

## 4.2 Doelen

De motivatie en werkhouding van de leerling en de docent verbeteren

Een van de ondersteunende waarden van ons daltononderwijs is effectiviteit. Het Maurick College wil de leeropbrengst van instructielessen en daltonuren graag verbeteren. Het doel dat de school voor ogen heeft, is het samensmelten van instructielessen en daltonuren tot een samenhangend geheel.

We werken op vier manieren naar dit doel toe:

### Het afwisselen van werkvormen door de vakdocent

Elke leerling en docent heeft een leerstrategie die het best bij hem past. Dit kan per vak variëren. Dit heeft tot gevolg dat de leerstof op verschillende manieren moet worden aangeboden. Door verschillende werkvormen te gebruiken stimuleer je de betrokkenheid en motivatie van de leerling.

Bij het aanbieden en verwerken van de stof willen we meer gebruik maken van activerende werkvormen. Tijdens de studiemiddagen en daltonopleiding speelt activerende didactiek een belangrijke rol. Maar ook tijdens lesbezoeken proberen we te letten op de activerende rol van de docent. Daarnaast zal de intrede van de iPad een andere manier van lesgeven met zich meebrengen. Het moet vooral de creativiteit van de leerling en docent stimuleren en dit vraagt om andere werkvormen tijdens de les. Via een iPad-training raken docenten vertrouwd met deze nieuwe manier van werken.

### Een niveau- en tempodifferentiatie voor de leerling

Naast het gegeven dat een leerling een voorkeur heeft voor een bepaalde leerstrategie, kan de school ook het leertempo van de leerling meer individualiseren. De regie en de verantwoordelijkheid voor de verwerking van de leerstof moeten meer bij de leerling komen te liggen. Een docent neemt hierbij de rol als coach en hij begeleidt de leerling naar de concrete leerdoelen van het vak. Het indelen van groepen in de klas aan de hand van leerstoflijnen is hier een beproefd middel, omdat de leerling op deze manier efficiënter omgaat met de leerstof en de lestijd, zowel tijdens de instructieles als in daltonuren. Dit geeft de leerling de kans om op eigen niveau de leerstof te verwerken.

### Reserveren stimuleren bij de leerling en de docent

Als leerling en docent haal je meer uit de daltonuren als er goed gepland en gereserveerd wordt voor de daltonuren. Dit betekent dat de leerling bewust omgaat met zijn daltonuren. Voor de docent betekent het dat hij de leerling actief uitnodigt of zelfs verplicht om zijn daltonuren te bezoeken. Het gaat dan met name om de leerling van wie blijkt dat hij bepaalde kennis en vaardigheden voor een vak niet voldoende beheerst. De leerling

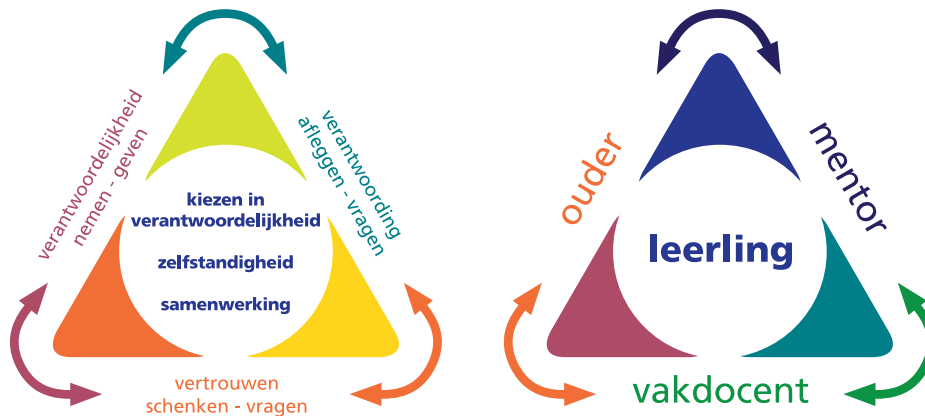


spreekt met de docent af dat hij voor een bepaalde tijd de daltonuren 'vast plant', oftewel reserveert. (zie bijlage 8) Door met de leerling gericht aan de slag te gaan, vergroot de docent de leeropbrengst van de daltonuren, zowel voor de leerling als voor hemzelf. Hiervoor moet natuurlijk ook extra oefenmateriaal voorhanden zijn, zodat de leerling de hiaten in zijn kennis en vaardigheden kan opvullen. Het Maurick College ziet het als taak van de sectie om dit lesmateriaal te ontwikkelen. Op deze manier gaat de leerling ervaren dat gerichte begeleiding tijdens daltonuren hem een stap verder kan brengen. Dit zal een motiverende uitwerking hebben op de schoolattitude van de leerling en de docent.

### Versterken van de relatie tussen leerling, docent en ouders

De daltonuren zijn bij uitstek geschikt om te investeren in de relatie tussen leerling en docent. In deze uren is tijd en gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan. Daarnaast is op het Maurick College het contact tussen de school en de ouders georganiseerd door middel van ouderavonden. We hebben avonden voor de mentoren en ouders en avonden waarop ouders gesprekken met vakdocenten kunnen voeren.

Ouders kunnen ook via de website van school contact opnemen met de vakdocenten. De e-mailadressen staan vermeld op de schoolsite en een gesprek aanvragen is daarmee snel geregeld. De school ziet het contact met de ouders als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ouders kunnen contact opnemen, maar de school stimuleert ook dat vakdocenten contact opnemen met ouders als dit nodig is. Het streven is om ouders tijdig te spreken en het contact tussen ouders en vakdocenten te versterken.



## 4.3 De kwaliteitsontwikkeling van en door de docent

Vanuit de directie is sterk ingezet op professionalisering van de collega's. Sinds het schooljaar 2017-2018 is gestart met de opleiding tot daltondocent, in samenwerking georganiseerd door de scholen van de Zuidwester.

### De doelen van deze opleiding zijn:

- kennismaken met en verdiepen van de kernwaarden van het daltononderwijs;
- persoonlijke ontwikkeling ter verrijking van het daltonprofiel van de deelnemer;
- bevorderen van collegiale betrokkenheid in het daltonwerkveld.

### De omvang van het opleidingstraject:

- 7 bijeenkomsten à 4 uur
- Zelfstudietaken (w.o. literatuurstudie) en reflectiegesprekken
- Bezoek aan een daltonschool gedurende 1 dagdeel
- Totale studielast van minimaal 60 uur

### De kandidaat heeft aan de criteria van de opleiding voldaan door:

- Actieve deelname aan de studiebijeenkomsten
- Het schrijven van een artikel gericht op een onderwerp binnen het daltononderwijs
- Verantwoording en presentatie van persoonlijke ontwikkelingsresultaten op daltongebied

De opleiding wordt verzorgd door collega's van de daltonscholen van de Zuidwester.

# 5

## Bijlagen

Di 8 oktober		Di 9 oktober		Wo 10 oktober		Do 11 oktober		Vr 12 oktober		Za 13 oktober	
gs	lokaal					erc		ak			
fa	docent	sk			lokaal of plein? Heb je hulp nodig van een docent?	gs		anc			
	1st: fa 05 2nd: fa 00 fa: b.l.z. 8 maken				R4 41: w: og en: woordes leren	3	Hier plan je waar je naar toe gaat en wat je daar gaat doen. Geef 2 keuzes op.	P8	R		
enc	gereserveerd	nc		na	S 1.4 oph. 10-13 af	ak		na	praetorium afmaken		
	7 mob 3 duos R en: poets bespreken of du: g-13 maken	27 w:09 R 33 w:05		14 neop DC ne: spelling Daltoncontract		4e (ies)		50 w:05 R 80 w:15			
wi	Wat ga je doen tijdens dalton?	enc		fa	taastbonds	de	Achter de blauwe vakjes komen de deadlines, bijvoorbeeld proefwerken of huiswerk dat af moet zijn.	dm			
sk		wi	PW 1:2	me		wi		da			
du		lo		ne	boek menemen	ne					
	lesrooster				nc: boek lezen		Achter deze gele vakjes plan je je tijd na school in. Begin met de vaste momenten zoals eten en hobby's. Dan zie je daarna hoeveel tijd je nog hebt voor je huiswerk.				
					ak: topo leren						
					etc						
					repetitie						
					ak: topo leren						

Bijlage 1

### daltonuur

de organisatie  
in en om de daltonuren  
houd ik op orde door:

- in de looptijd tussen de uren bij de deur te gaan staan.
- tijdens de eerste vijf minuten van het daltonuur de leerlingstroom op de gang in de gaten te houden.
- bij de leerling die niet voor het daltonuur gepland of gereserveerd heeft, te informeren naar de geplande activiteiten.
- leerlingen toe te laten die ook voor andere vakken aan het werk gaan.
- extra materiaal te verzorgen voor de leerlingen.
- leerlingen de mogelijkheid te geven om voor mijn daltonuur te reserveren.
- een stempel in de daltonplanner te zetten.

de inhoud  
van het daltonuur wordt door mij  
ingevuld en vormgegeven door:

- de leerlingen te stimuleren om eerst zelfstandig een vraag op te lossen.
- te zorgen voor een werksfeer waarbij leerlingen geconcentreerd op eigen tempo kunnen werken en overleggen.
- een proactieve houding, waarmee ik de leerlingen de mogelijkheid bied vragen te stellen.
- met de leerlingen aan het werk te zijn.
- groepjes te clusteren die dezelfde activiteiten uitvoeren, zoals nakijken, overhoeren, vragen maken of werken aan een praktische opdracht.
- de leerlingen te stimuleren samen een vraag op te lossen.
- vragen van leerlingen individueel of in de groep te behandelen.

de aansturing  
in mijn daltonuren  
kenmerkt zich door:

- reflecterende gesprekken met leerlingen te voeren (wie, wat, waar, waarom, wanneer en hoe).
- in de daltonplanner aan te geven als de leerling in gebreke blijft m.b.t. werkhouding/gedrag/het in orde hebben van werk.
- een luisterend oor te bieden aan leerlingen met vragen of problemen.
- de leerlingen bewust te laten reflecteren op nagekeken opdrachten of besproken toetsen.
- de leerling los te laten en het vertrouwen te geven zelfstandig te kunnen werken.
- de leerlingen te stimuleren effectief om te gaan met hun tijd.

## daltonwijzer

### visie van het maurick college

De docent begeleidt de leerlingen zodanig dat zij leren samen te werken, zelfstandig te worden, initiatief te ontplooiën en kritisch te kijken naar hun ontwikkeling en leerproces.

Doel is docenten actief te laten reflecteren op hun vakmanschap als docent op een daltonschool, waardoor professionalisering als een continu proces in gang wordt gezet. De lesuren en daltonuren zijn binnen het Maurick College onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Deze daltonwijzer kan ingebracht worden als onderwerp bij voortgangsgesprekken.

maurick college

Bijlage 2



# Daltoncontract

1 Vak: .....

Aangevraagd door leerling / vakdocent / mentor: .....

2 Met welke vakdocent is dit daltoncontract opgesteld? .....

3 Voor welk(e) daltonuur /-uren geldt dit daltoncontract? .....

4 Wat is de aanleiding voor het daltoncontract? .....

5 Wat heb je afgesproken met de vakdocent? .....

6 In welke daltonuren heb ik voldaan aan mijn daltoncontract?  
**daltonuur** (datum vermelden)

.....	<input type="text"/>	.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>	.....	<input type="text"/>
.....	<input type="text"/>	.....	<input type="text"/>

..... stempel vakdocent

..... handtekening leerling

..... handtekening ouder(s)



Bijlage 3

## Reflectie en zelfadvies

Klas 1 periode 2

Naam: .....	Datum: .....
Klas: .....	Mentor: .....

### 1. Resultaten van periode 1.

Welke resultaten heb je de afgelopen periode gehaald?

vak	eindcijfer tot nu toe	Hoe komt het dat je dit eindcijfer hebt?	tevreden ja/nee?
ne			
en			
wi+re			
fa			
ak			
bi			
gl			
mu			
lo			
ha			

### 2. Plan voor periode 2.

Vermijd algemeenheden als "ik ga mijn best doen", maar probeer juist concreet te formuleren wat en hoe je iets wil gaan bereiken.

Wat wil ik in periode 2 bereiken?

Bijlage 4

**Leerling-enquête**

Naam docent: \_\_\_\_\_ Vak: \_\_\_\_\_ Datum: \_\_\_\_\_ Klas: \_\_\_\_\_

Geef je mening over de volgende stellingen		--	-	+	++
1	Mijn docent deelt complimenten uit in de klas.				
2	Mijn docent houdt mijn cijfers in de gaten.				
3	Mijn docent laat merken dat meedenken in les wordt gewaardeerd.				
4	Mijn docent let op hoe de leerlingen met elkaar omgaan.				
5	Mijn docent neemt mij serieus.				
6	Mijn docent is duidelijk over de opbouw van de lesstof.				
7	Mijn docent geeft mij voldoende tijd om zelfstandig te werken.				
8	Mijn docent heeft de zaken op orde (lesvoorbereiding, cijfers tijdig invoeren, etc.).				
9	Van mijn docent mag ik verder werken als ik de lesstof beheers.				
10	Mijn docent geeft ons gelegenheid om samen te werken in tweetallen of groepjes.				
11	Mijn docent staat open voor vragen en opmerkingen.				
12	Ik kan duidelijke afspraken maken met mijn docent.				
13	In de les van deze docent werk ik goed.				
14	Mijn docent straalt uit dat hij/zij plezier in zijn/haar werk heeft.				
15	Mijn docent heeft geduld.				
16	Mijn docent kan de klas op een plezierige manier aan het werk krijgen.				
17	Mijn docent kan de stof duidelijk uitleggen.				
18	Mijn docent kan de stof op verschillende manieren uitleggen wanneer iets mij niet duidelijk is.				
19	Mijn docent biedt verschillende werkvormen aan (activerende didactiek)				
20	Ik voel me op mijn gemak bij deze docent.				
21	Mijn docent staat open voor commentaar op het lesmateriaal.				
22	Mijn docent komt afspraken na.				
23	Mijn docent heeft gevoel voor humor.				
24	Bij deze docent ben ik zelf verantwoordelijk voor mijn werk.				
25	Mijn docent geeft mij voldoende tijd om mijn gemaakte werk te bespreken.				
26	Mijn docent helpt mij zelf te zoeken naar de oplossing in plaats van zelf het antwoord te geven.				
27	De toetsen sluiten aan bij de behandelde stof.				
28	Ik kan bij mijn docent reserveren als ik bij hem/haar naar dalton wil.				
29	Ik ga naar deze docent in dalton.				
30	Tijdens dalton stelt mijn docent zich actief op.				
31	Indien nodig kan ik met de docent tot een daltoncontract komen				
32	Indien nodig geeft de docent aan dat hij een daltoncontract voor mij opstelt				

Bijlage 5

## Lesobservatie

\* 1 = nog ontwikkelen  
 2 = verbeterpunt  
 3 = voldoende aanwezig  
 4 = in hoge mate aanwezig

Daltonvaardigheden	Waardering*
1 Richt een leeromgeving in die uitdagend en rijk is Toelichting:	1 2 3 4
2 Ondersteunt het zelfvertrouwen van de leerlingen Toelichting:	1 2 3 4
3 Biedt leerlingen een structuur om zelfstandig te werken Toelichting:	1 2 3 4
4 Bevordert dat leerlingen samenwerken Toelichting:	1 2 3 4
5 Geeft leerlingen feedback op getoonde zelfstandigheid Toelichting:	1 2 3 4
6 differentieert op basis van verschillen tussen leerlingen Toelichting:	1 2 3 4

Bijlage 6

## ONDERSTEUNING OP EEN DALTONSCHOOL

maurick college

Basis- en extra ondersteuning in de twee ingeroosterde DALTONUREN per dag (3<sup>e</sup> en 5<sup>e</sup> uur)

### BASISONDERSTEUNING

#### VAKDOCENT dalton

Daltonuur per klas:  
leerling kiest, of  
docent nodig uit

- Schoolwerk
- Extra uitleg
- Extra oefening
- Diagnostische toets
- Samenwerken

Stilteplein  
Werken op laptop

#### MENTOR dalton

Ingeroosterd wekelijks  
daltonmentoruur:  
- Controle afgelopen week  
- Planning komende week  
- Sturing  
- Bespreken resultaten

### EXTRA ONDERSTEUNING

#### GROEPEN dalton

- Begrijpend en studerend lezen
- Frans
- Engels
- Nederlands
- Rekenen /wiskunde
- Steunlessen
- Faalangstreductie
- Examenvreesreductie
- Sociale vaardigheid
- Begeleiding  
meerbegaafden

RT-dalton: leerlingen  
met leerstoornis  
(max. 10 lln, met  
gerichte vraag)

#### EXTRA TALENTEN dalton+

- Cambridge English
- Delf (Frans)
- Goethe (Duits)
- Dele (Spaans)
- Chinees
- Robotica
- .....

#### INDIVIDUEEL dalton

- Vertrouwenspersoon
- Persoonlijk begeleider

#### SPREKUREN EXTERNEN

- Maatschappelijk werk
- Jeugdarts
- Jeugdverpleegkundige
- Leerplichtambtenaar
- Deskundige  
meerbegaafden

Ambulant ondersteuner  
op een vast moment



kieszen in verantwoordelijkheid




zelfstandigheid



samenwerking

©LAG 2018

Bijlage 7



RESERVEERLIJST DALTONUREN

..... dag ... e uur

WEEK: ... .. dag ... e uur

Reserveren voor specifieke hulp van docent of DC

R	A	Naam:	Klas:	DC
		1		
		2		
		3		
		4		
		5		
		6		
		7		
		8		
		9		
		10		

Reserveren voor een plek of hw maken

R	A	Naam:	Klas:	ik	Ander vak
		11			
		12			
		13			
		14			
		15			
		16			
		17			
		18			
		19			
		20			
		21			
		22			
		23			
		24			
		25			

A reserveplekken voor opvang

R	A	Naam:	Klas:	ik	Ander vak
		26			
		27			
		28			
		29			
		30			

R = gereserveerd  
A = aanwezig

Bijlage 8



## COLOFON

### Redactie

Mascha Klerx, Sjors van de Greef, Frank Vervoort, Magchiel Dierckx

### Vormgeving:

Waldo van Bokhoven | BOWfor

### Drukwerk

Drukkerij apropos bv

©Maurick College 2018 - 2019

# maurick college



Dalton

**daltonschool voor vmbo, havo, atheneum en gymnasium**

Postbus 2040

5260 CA Vught

Titus Brandsmalaan 1

5262 BS Vught

T (073) 6562302

info@maurickcollege.nl

[www.maurickcollege.nl](http://www.maurickcollege.nl)

Het Maurick College is een school onder het Bevoegd Gezag van Ons Middelbaar Onderwijs 